

Részvételi költségvetés: A Porto Alegre-i modell

Miről lesz szó?

- A város és a kezdetek
- Mai helyzet
- Mi az a részvételi költségvetés?
- A költségvetési ciklus
- A részvételi költségvetés hatásai
- Elterjedtség a világban
- A részvételi költségvetés feltételei

A város és a kezdetek

- Porto Alegre ("vidám kikötő")
 - 1.3 millió lakos
 - 4 milliós vonzáskörzet
 - 10 milliós állam (Rio Grande do Sul)
- Katonai diktatúra (1985-ig, első választott kormányfő: 1989)
- Korrupció, klientúraépítés
- A részvételi költségvetést 1988-ban vezették be

Mai helyzet

- Az emberek 60-70%-a elégedett a városvezetéssel (85% "jobb mint átlagos")
- Legjobb életminőség Brazíliában
 - Írástudás
 - Alap- közép- és felsőoktatás minősége
 - Foglalkoztatottság
 - Gyermekhalandóság
 - Várható életkor
 - Klíma

A napsütéses órák száma Pátyon is elég magas!

Mi az a részvételi költségvetés?

A részvételi költségvetés a demokrácia egy közvetlen, önkéntes és univerzális folyamata, amelyben az emberek vitatják meg és döntenek el a köz költségvetését és stratégiáját. A polgár részvétele nem korlátozódik a képviselőik megválasztására, hanem ők döntenek a kiadások prioritásairól és felügyelik az önkormányzat irányítását. Már nem lehetővé teszi a hagyományos politika fenntartását, hanem tartósan a közügyek főhőségévé válik. A részvételi költségvetés a képviselői és közvetlen demokráciát kombinálja. Ez olyan eredmény, amelyet meg kell őrizni és értékelni kell.

Mi az a részvételi költségvetés?

- A részvételi demokrácia fenntartható formája
 - Konkrét, pénztárcába vágó kérdések
 - "Táncrend": lehet tudni, hogy mi történik
 - A nem pénzügyi kérdések is megbeszélhetőek
- Nem helyettesíti, hanem támogatja a hagyományos politikát
 - Rugalmas, informális → könnyen módosítható
 - Csak a legfontosabb pontok jelennek meg rendeletben, de van saját írott szabályrendszere

A költségvetési ciklus

- Március – április: előkészítő találkozók
- Április második fele, május: regionális és tematikus kerekasztalok
- Május – július: igények begyűjtése, hierarchizálása
- Július első fele: Városi Gyűlés
- Július – szeptember: igényelemzés, költségvetési mátrix összeállítása
- Október – december: költségvetési mátrix véglegesítése
- November – január: A folyamatok és szabályok változtatása

A részvételi költségvetés hatásai (döntéshozás)

- Az emberek döntenek el, hogy mire mennyi jut
 - Elégedettebb emberek; mindenki tudja, hogy mit miért, hiszen részt vett a döntésben.
 - Nincs indokolatlan beruházás
 - A nem pénzzel kapcsolatos ügyekben is konszenzus születik
 - Az irányváltások nem négy évente ugrásszerűen történnek

A részvételi költségvetés hatásai (végrehajtás)

- Az intézkedések ellenőrzése ("második ciklus") nem mindenhol formalizált, de mindenhol erősebb
- Kevesebb "hivatali hiba", több munka
- Növekvő transzparencia
 - Csak indokolható döntéseket lehet hozni
- A szállítómenedzsmentben segít a civil kontroll
 - Kiválasztás
 - Szerződéses feltételek
 - Munka ellenőrzése

A részvételi költségvetés hatásai (bizalom)

- Az emberek csoportjai egymás között
 - Jobban megismerik egymás prioritásait, problémáit
 - Beszélnek egymással
- Az emberek az önkormányzatban
 - Érzik, hogy beleszólhatnak
 - A párbeszéd miatt "ugyanazt a nyelvet beszélik"
- Növeli a helyi politikusok tekintélyét

Részvételi költségvetés a világban

- Kb 1000 város, főleg dél-amerikában
- Európa: kb 150 kezdeményezés
- Mindenféle méretű település
- A költségvetés 1-100%-a (tipikusan a fejlesztési fejezetben)
- Az ENSZ több segédletet adott ki hozzá
- Különböző szabályrendszerek

A részvételi költségvetés feltételei

- A polgárok jelenléte és önszerveződése
- Az önkormányzat (polgármester, képviselők) politikai akarata
- Tiszta és megegyezésen alapuló szabályok
- Akarat a fejlődésre
- A polgárok igényeinek és a realitások összehangolása
- Ha nincs meg mind, meg kell teremteni!

Kezdjünk hozzá!